

Bijlage 1

Natuurtoets

Natuurtoets

Natuurontwikkeling door verondieping plas Walenhoek

Definitief

K3Delta

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 14 mei 2014

Verantwoording

Titel : Natuurtoets

Subtitel : Natuurontwikkeling door verondieping plas Walenhoek

Projectnummer : 312217

Referentienummer : GM0132797

Revisie : D2

Datum : 14 mei 2014

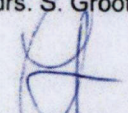
Auteur(s) : ir. J.A. Ettema

E-mail adres : jody.ettema@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ing. J.A. van Vliet

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : drs. S. Groot Jebbink MSc

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 88 811 55 10
F +31 40 244 37 97
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Beschrijving plangebied	4
1.3	Voorgenomen ingreep	5
2	Natuurwetgeving	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.1.1	Natuurbeschermingswet	6
2.1.2	Natura 2000	6
2.1.3	Beschermde Natuurmonument	6
2.1.4	Streekplan - EHS	6
2.2	Flora- en faunawet	7
2.3	Zorgplicht	8
3	Aanwezige natuurwaarden	9
3.1	Beschermde gebieden	9
3.1.1	Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten	9
3.1.2	Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	9
3.1.3	Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden	9
3.2	Soortbescherming	10
3.2.1	Algemeen	10
3.2.2	Flora	10
3.2.3	Zoogdieren	10
3.2.4	Vogels	10
3.2.5	Amfibieën en reptielen	11
3.2.6	Vissen	11
3.2.7	Overige beschermde soorten	12
4	Conclusie en aanbevelingen	13
4.1	Gebiedsbescherming	13
4.2	Soortbescherming	13
4.3	Zorgplicht en mitigerende maatregelen	14
4.4	Vervolgstappen	14
5	Gebruikte literatuur	15

Bijlage 1: Tabel Natuurloket

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

K3Delta heeft Grontmij Nederland B.V. opdracht gegeven de effecten te bepalen van de verondieping van plas Walenhoek op de bestaande natuurwaarden binnen en rondom het projectgebied. De zandput wordt verondiept om de ecologische gesteldheid te verbeteren. In figuur 1.1 is de topografische ligging van de projectlocatie weergegeven.

Figuur 1.1 Topografische ligging plas Walenhoek

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) en het Streekplan (onder andere Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogel- en ganzen-beschermingsgebieden). De soortbescherming is geregeld door middel van de Flora- en faunawet. De verschillende natuurwetgevingen in Nederland hebben als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

1.2 Beschrijving plangebied

De Walenhoek is een geïsoleerde zandwinplas met een oppervlakte van ongeveer 6 ha en een maximale diepte van circa 17 m. De plas ligt direct ten zuiden van de A15 te Ochten. De zandwinplas is gegraven in de jaren '60 van de vorige eeuw. In de loop der tijd is met name puin gestort om de steile oevers tegen golfslag te beschermen.

Plas Walenhoek ligt in overwegend agrarisch gebied met grasland, boomkwekerijen en fruitopstanden. Natuur in de omgeving van Walenhoek bestaat voornamelijk uit linten in het landschap: gekoppelde natuurgebieden aan de rivieren, aan de A15 en de Betuweroute. Figuur 1.2 geeft een foto-impressie van de huidige inrichting van het plangebied.

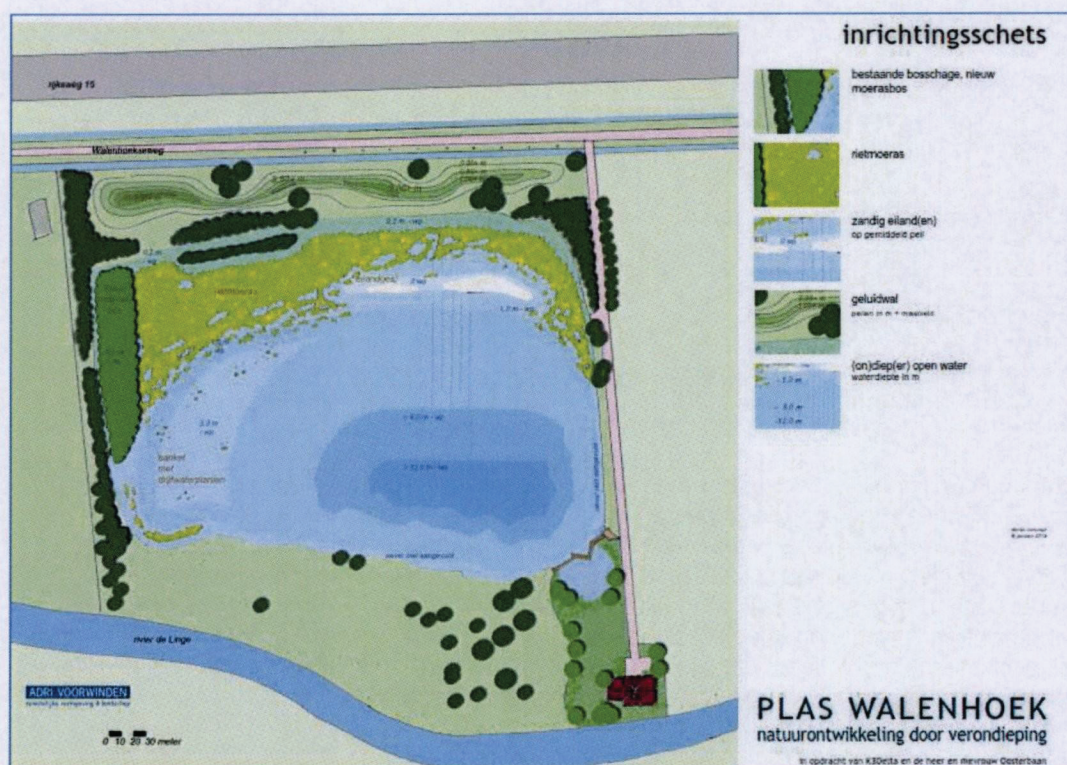

Figuur 1.2 Foto-impressie plas Walenhoek

1.3 Voorgenomen ingreep

K3Delta is, in samenwerking met familie Oosterbaan, van plan de plas Walenhoek te verondiepen om natuurontwikkeling mogelijk te maken.

Figuur 1.3 geeft een schets van de herinrichting.

Figuur 1.3 Herinrichtingschets plas Walenhoek

De zandwinplas heeft nu een maximale waterdiepte van circa 17 m. Het plan is om de oever-randen her in te richten en de plas te verondiepen, met uitzondering van het deel in de zuid-oosthoek, dit deel blijft de oorspronkelijke diepte behouden. Aan de noord- en oostzijde wordt een waterdiepte van circa 0,2 m aangehouden. Hierdoor is het mogelijk om rietmoeras aan te leggen. De westoever wordt aangesloten op de bestaande bossige oever.

2 Natuurwetgeving

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natuurbeschermingswet*

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden en deze heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken (externe werking). Bij negatieve effecten is het nodig een vergunning aan te vragen op basis van een verslechterings- en verstoringtoets. Het uitvoeren van een passende beoordeling (uitgebreide effectenstudie, alternatievenonderzoek en onderbouwing dwingende redenen van groot openbaar belang) is noodzakelijk wanneer de negatieve effecten (mogelijk) significant zijn.

2.1.2 *Natura 2000*

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000-netwerk.

2.1.3 *Beschermde Natuurmonument*

Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen. Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

2.1.4 *Streekplan - EHS*

De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt in het Streekplan Gelderland 2005 en nader uitgewerkt in het Groen-blauwe raamwerk. In het Groen-blauwe raamwerk geeft de provincie alle ruimte aan natuur. Verstedelijking is hier niet toegestaan, tenzij er een groot belang in het geding is. Het Groene raamwerk omvat onder meer de Veluwe, de grote rivieren en grote delen van de nationale landschappen in de Achterhoek, het Rivierenland en de Gelderse Poort. Het behoud en vooral de ontwikkeling van waardevol open gebieden is een belangrijke opgave. De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij' principe. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS gebied dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dienen te worden gecompenseerd.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Sinds 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. De beschermde soorten zijn verdeeld in drie tabellen en daarnaast vormen vogels een aparte categorie.

- Tabel 1 Algemene soorten:
 - wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden.
- Tabel 2 Beschermde soorten:
 - wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits kan worden aangetoond dat wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.
 - indien er niet kan worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode dan moet worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Als dit voldoende is dan geeft het ministerie van LNV een beschikking af met de goedkeuring van de maatregelen;
 - indien niet kan worden aangetoond dat voldoende maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen dan moet een ontheffing worden aangevraagd. De aanvraag wordt getoetst op de mate waarin de functionaliteit van de vaste voortplanting-, rust- en / of verblijfplaats wordt aangetast door de activiteiten en of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
- Tabel 3 Strikt beschermde soorten (bijlage 1 AMvB Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, bijlage IV Habitatrichtlijn) en vogels:
 - wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen moet voor deze soorten worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Als dit voldoende is, dan geeft het ministerie van LNV een beschikking af met de goedkeuring van de maatregelen;
 - indien niet kan worden aangetoond dat voldoende maatregelen worden genomen om de functionaliteit van de voortplanting- en / of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen dan moet een ontheffing worden aangevraagd. De aanvraag wordt getoetst op de mate waarin de functionaliteit van de vaste voortplanting-, rust- en/of verblijfplaats wordt aangetast door de activiteiten, het voldoen aan een wettelijk belang, de aanwezigheid van een andere bevredigende oplossing en of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Voor de soorten van bijlage 1 AMvB en bijlage IV Habitatrichtlijn en vogels gelden verschillende wettelijke belangen:

Soorten van Bijlage 1 van de AMvB:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende reden van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw;
- bestendig gebruik;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Soorten van bijlage IV Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende reden van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Vogels:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Zorgplicht

Naast de bovengenoemde categorieën geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving de zogenoemde 'zorgplicht' (artikel 2 van de Flora- en faunawet). De zorgplicht houdt in dat iedereen die weet of vermoedt dat zijn handelen of het nalaten daarvan, nadelige gevolgen veroorzaakt voor de flora- en/of faunasoorten, verplicht is dergelijk handelen zoveel mogelijk achterwege te laten dan wel de gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

3 Aanwezige natuurwaarden

3.1 Beschermde gebieden

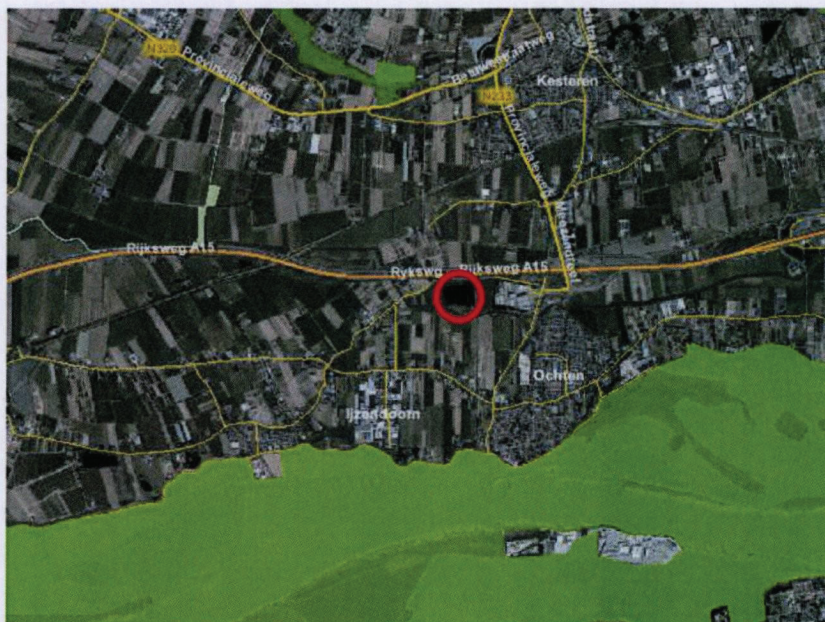
3.1.1 Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied. Fysieke aantasting van een Natura 2000-gebied is daarom ook uitgesloten. Op een afstand van circa 1.200 m van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. Gelet op de grotendeels tussenliggende bebouwing, de ingreep in het plangebied (verondieping ten behoeve van natuurontwikkeling) en de tijdelijke aard van eventueel versturende werkzaamheden, zijn geen negatieve effecten op geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen te verwachten.

Ook met betrekking tot Beschermde Natuurmonumenten zijn geen negatieve gevolgen te verwachten, aangezien deze buiten de invloedssfeer van het plangebied zijn gelegen. Het dichtstbijzijnde Beschermde natuurmonument betreft Kil van Hurwenen op 20 km afstand.

3.1.2 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het plangebied ligt niet binnen de EHS, waardoor geen fysieke aantasting door ruimtebeslag of versnippering van EHS-gebieden kunnen ontstaan. Gelet op de afstand tot de EHS-gebieden (zie figuur 3.2) zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS door een externe werking van verstoring door de werkzaamheden niet te verwachten. Nadere toetsing wordt niet noodzakelijk geacht.

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van EHS-gebieden (Bron: Groene Atlas, Provincie Gelderland)

3.1.3 Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden

Er zijn in de directe omgeving geen weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden aanwezig. Negatieve effecten als gevolg van de herinrichting van plas Walenhoek zijn dan ook uitgesloten.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Algemeen

Een algemeen overzicht van waarnemingen van beschermde soorten in dezelfde kilometerhokken als waarin het plangebied is gelegen, zijn te vinden in bijlage 1 (www.natuurloket.nl). Uit het Natuurloket blijkt dat vaatplanten redelijk en vogels redelijk/slecht onderzocht zijn. De overige soortgroepen zijn slecht of niet onderzocht. Op basis van een veldbezoek door een ecoloog op 28 februari 2012 en de beschikbare literatuur is op basis van voorkomende habitats een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten.

3.2.2 Flora

Uit de bestaande gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) blijkt dat er geen beschermde flora bekend is binnen het plangebied. Het gebied is, gelet op de status als privé eigendom en afgesloten karakter, niet onderzocht. Tijdens het veldbezoek zijn de oevers visueel gecontroleerd op mogelijke groeiplaatsen van beschermde flora. De oevers van de Walenhoek zijn sterk gecultiveerd ingericht, evenals de directe omgeving van de plas. Hierdoor zijn er beperkte mogelijkheden voor beschermde flora om zich te vestigen en handhaven. Op enkele plekken zijn ondiepe delen aanwezig, maar veelal lopen de oevers steil af naar grote diepte, waardoor de mogelijkheden voor beschermde flora beperkt zijn.

3.2.3 Zoogdieren

De mogelijkheden voor grondgebonden zoogdieren zijn beperkt aanwezig. Het is aannemelijk dat de oevers en de directe omgeving van de Walenhoek een leefgebied vormen voor konijnen, mollen, hazen, verschillende soorten muizen en kleine marterachtigen. Al deze soorten hebben een lichte bescherming in het kader van de Flora- en faunawet (tabel 1 soorten). Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten is dus geen ontheffing noodzakelijk. Wel moet rekening worden gehouden met de algemene zorgplicht.

De aanwezigheid van zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren (tabel 2 en tabel 3 soorten) is, gelet op de ongeschiktheid van het plangebied, niet te verwachten. De Linge aan de zuidzijde, de A15 langs de noordzijde die beide fysieke barrières vormen voor zoogdieren, en omliggend fruitteelt, belemmeren kwetsbare soorten in eventuele vestiging binnen het plangebied.

Het wateroppervlak en de oevers vormen geschikte foerageergebieden voor met name de Watervleermuis en de Gewone dwergvleermuis en mogelijk ook voor andere vleermuis-soorten. Tevens is het mogelijk dat het omliggende groen deel uitmaakt van verschillende vliegroutes van vleermuizen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden in de regio. Omdat er in de directe omgeving genoeg groene structuren aanwezig zijn, zijn er geen negatieve effecten van de herinrichting op mogelijke trekroutes van vleermuizen of in de mate van foerageergelegenheid te verwachten. Bovendien zal de ingreep van tijdelijke aard zijn aangezien de opslag na enige tijd weer terug zal groeien. De ingreep valt daarom onder bestendig onderhoud waarvoor geen ontheffing noodzakelijk is.

Naast de geschikte inrichting als foerageergebied en vliegroutes zijn er geschikte verblijfplaatsen aangetroffen in een enkele schietwilg langs de toegangsweg. De geschikte holtes betreffen spechtenholten in bomen met een geschikte diameter direct grenzend aan geschikt leefgebied. Mogelijk worden de bomen gebruikt als verblijfplaats door de Watervleermuis, de Ruige dwergvleermuis en de Rosse vleermuis. Indien langs de toegangsweg kapwerkzaamheden plaatsvinden, dient te worden bepaald in welke mate de schietwilgen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

3.2.4 Vogels

Het plangebied is geschikt voor verschillende vogelsoorten. In het gehele plangebied komen langs de oevers algemene vogelsoorten voor zoals pimpelmees, koolmees, merel, vlaamse gaai, wilde eend, meerkoet en fuut. Langs de noordzijde van de plas is in de opgaande begroeiing een buizerd aangetroffen. Dit is een soort met een vaste verblijfplaats.

De voorgenomen ingreep waarbij de plas zal worden verondiept, zal geen negatieve effecten hebben op bovengenoemde vogelsoorten. De werkzaamheden zullen vooral in de plas plaatsvinden. Op deze locatie broeden geen vogels die verstoord kunnen worden. Er zullen ook beperkte werkzaamheden aan de randen van de plas plaatsvinden. Hier kunnen wel verschillende vogels broeden. Omdat gewerkt wordt volgens de gedragscode Zorgvuldig Winnen, wordt hier rekening mee gehouden. Conform deze gedragscode wordt bij indicatie van aanwezige nesten buiten het broedseizoen gewerkt.

Uit de bestaande gegevens blijkt, dat in de omgeving van plas Walenhoek een drietal Rode Lijstsoorten vogels voorkomen. De waarnemingen hebben mogelijk betrekking op wintergasten die de plas gebruiken als slaapplek. Voor deze soorten zal de voorgenomen ontwikkeling uiteindelijk leiden tot een kwaliteitsimpuls met betrekking tot slaapplek en verbeterde mogelijkheden in foerageergelegenheid.

Bij de eventuele opslag van grond dient voorkomen te worden dat deze geschikt wordt voor oeverzwaluwen. Geadviseerd wordt geen kunstmatige steilwanden te laten ontstaan. Bij het eventueel verwijderen van opgaande begroeiing wordt geadviseerd om deze te verwijderen buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 april tot 15 augustus. Bij eventuele kapwerkzaamheden langs de noordzijde van de plas, dient een ter zake deskundige te controleren of een vaste verblijfplaats voor de buizerd aanwezig is.

3.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Er zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën en reptielen binnen het plangebied en de directe omgeving. Op een afstand van 1,5 tot 2 kilometer zijn een tweetal verouderde (1997) waarnemingen van de Kamsalamander bekend. Volgens het Natuurloket is de Walenhoek zelf in de periode 2000-2010 niet onderzocht op de aanwezigheid van amfibieën en reptielen.

Het is aannemelijk dat de ondiepere delen langs de zuidzijde van plas Walenhoek en ter hoogte van de houten loopbrug worden gebruikt als voortplantingsplaats voor Bastaardkikker, Bruine kikker en Gewone pad. Al deze soorten hebben een lichte bescherming in het kader van de Flora- en faunawet (tabel 1). Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten is dus geen ontheffing noodzakelijk. Wel moet er rekening worden gehouden met de algemene zorgplicht.

De tuininrichting met bosschages en elzenwal aansluitend op de Linge in de zuidwesthoek van het plangebied vormen een geschikt landbiotoop voor de Kamsalamander (tabel 3 Flora- en faunawet). Met het toepassen van baggerspecie zijn op voorhand geen negatieve effecten op het landbiotoop van de Kamsalamander te verwachten. Werkzaamheden op de oever kunnen wel tot negatieve effecten leiden. In dat geval dient na te worden gegaan of er inderdaad een landbiotoop voor de Kamsalamander aanwezig is, zodat bepaald kan worden of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn.

Omdat een geschikt habitat ontbreekt en uit de verspreidingatlassen blijkt dat geen reptielen in de omgeving van het plangebied voorkomen, kan worden uitgesloten dat reptielen binnen het plangebied voorkomen.

3.2.6 *Vissen*

Tijdens de quick scan ecologie die op 20 maart 2012 is uitgevoerd, zijn enkele exemplaren van Driedoornige stekelbaars en Baars aangetroffen. Volgens de eigenaar van de plas zijn ook snoeken en karpers aanwezig en komt in het voorjaar veel jonge vis voor die door de snoeken wordt opgegeten.

De plas lijkt nu alleen geschikt voor eurytope vissen (Eurytope vissoorten komen voor over een breed traject van milieugradiënten). De plas is niet echt geschikt voor veel andere soorten, aangezien de plas erg diep en steil afloopt. De verondieping van de plas zal daarom een positief effect op langere termijn hebben op vissoorten, omdat er meer variatie in diepte van water ontstaat. Hierdoor zal het plangebied een natuurlijker karakter krijgen. Na de verondieping en aanleg van rietmoeras zal de plas veel geschikter zijn als leefgebied voor de voorkomende vissoorten.

ten. De ondiepere delen zullen gebruikt worden door de vissen als paaiplek, welke grotendeels ontbreken in de huidige situatie.

Mogelijk ontstaan er tijdelijk beperkte negatieve effecten tijdens de werkzaamheden van het verondiepen van de zandwinplas. Bij de werkzaamheden is de kans groot dat er door het inbrengen van specie vertroebeling van het water ontstaat.

Uit onderzoek naar het effect van storten van baggerspecie in waterplassen blijkt dat de vertroebeling beperkt blijft tot enkele meters boven de bodem. Er wordt daarom geschat dat de werkzaamheden nauwelijks negatieve effecten geven op de aanwezige vissen, aangezien de meeste vissoorten de voorkeur hebben voor ondieper water langs de oevers. Voor de andere soorten is er genoeg ruimte om zich tijdens de start van de werkzaamheden te verplaatsen naar andere delen van de plas. Bij ondiep water kunnen korte termijn effecten optreden, zoals kortdurende vertroebeling, kortdurende pieken van voedingsstoffen of zuurstofdalingen. Geadviseerd wordt daarom de waterkwaliteit te monitoren.

3.2.7 Overige beschermde soorten

Er zijn enkele waarnemingen van algemeen voorkomende nachtvlinders, libellen en sprinkhanen bekend uit de omgeving van het plangebied. Er zijn echter geen beschermde soorten binnen het plangebied waargenomen. De inrichting van het plangebied biedt in de huidige inrichting geen mogelijkheden voor vestiging van kwetsbare libellen of mogelijkheden als leefgebied voor beschermde soorten dagvlinders.

Met de voorgenomen inrichting van de plas is te verwachten dat de aanwezige biodiversiteit een kwaliteitsimpuls zal ondergaan en dat de mogelijkheden voor de overige beschermde soorten zullen worden vergroot.

4 Conclusie en aanbevelingen

4.1 Gebiedsbescherming

Plas Walenhoek is niet gelegen in beschermde gebieden in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Natuurbeschermingswet. De voorgenomen herinrichting van de plas veroorzaakt geen negatieve effecten op deze gebieden. Het beïnvloedingsgebied is beperkt in relatie tot de grote afstand ten opzichte van de beschermde gebieden. Daarnaast zijn er geen ecologische relaties tussen het plangebied en de beschermde gebieden. Compensatie voor aantasting van beschermde gebieden is niet aan de orde.

De herinrichting van plas Walenhoek heeft geen negatieve gevolgen op:

- Natura 2000-gebieden;
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden.

Het plangebied is niet gelegen binnen de Ecologische hoofdstructuur. Vanwege de grote afstand tot de EHS-gebieden zijn significante negatieve effecten op doelsoorten niet te verwachten.

Op termijn zal de herinrichting een impuls zijn voor de ecologische waarde van de plas en mogelijkheden bieden tot aansluiting bij de bestaande EHS. Geadviseerd wordt deze rapportage ter informatie toe te sturen aan de provincie Gelderland.

4.2 Soortbescherming

De voorgenomen ingrepen hebben geen effect op beschermde plantensoorten, gelet op de afwezigheid van geschikte groeiplaatsen. Er hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet.

Beschutte delen wateroppervlak en de overgangen naar oevers vormen geschikte foerageerplaatsen voor vleermuizen, met name voor de Watervleermuis en de Gewone dwergvleermuis. Met de voorgenomen inrichting van plas Walenhoek zijn echter geen negatieve effecten te verwachten op de mate van foerageergelegenheid. De herinrichting zal juist tot een verhoging van het aanbod van geschikte prooidieren voor vleermuizen leiden en daarmee tot een verbetering van de plas als foerageerplaats. Indien kapwerkzaamheden worden uitgevoerd, dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in oude spechtenholten van wilgen. Voorafgaand aan de geplande werkzaamheden dient te worden bepaald of verblijfplaatsen aanwezig zijn.

De verondieping van plas Walenhoek zal geen negatieve effecten hebben op aanwezige vogels. De werkzaamheden zullen vooral in de plas plaatsvinden. Op deze locatie broeden geen vogels die verstoord kunnen worden. Aan de randen van de plas kunnen wel verschillende vogels broeden. Er wordt daarom geadviseerd de werkzaamheden aan de rand van de plas zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt globaal van 15 april tot 15 augustus.

Aan de noordzijde van plas Walenhoek bevindt zich mogelijk een jaarrond beschermde verblijfplaats van een Buizerd. Bij eventuele kapwerkzaamheden dient een ter zake deskundige te controleren of een vaste verblijfplaats voor de Buizerd aanwezig is.

De ondiepe, veelal met jong riet begroeide delen van de plas dienen mogelijk als voortplantingsplaats voor een drietal algemeen beschermde soorten amfibieën. Ten aanzien van deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen.

Mogelijk vormt het zuidwestelijke deel tussen de Walenhoek en de Linge een landhabitat van de Kamsalamander. Met het toepassen van baggerspecie worden geen negatieve effecten op het landhabitat verwacht. Werkzaamheden op de oever kunnen wel tot negatieve effecten leiden. In dat geval dient te worden bepaald of de soort daadwerkelijk aanwezig is, zodat tijdig eventueel noodzakelijke mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden. De geplande inrichting en bestendig beheer zal bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van het leefgebied voor deze en andere amfibieënsoorten.

Omdat geschikt habitat ontbreekt en er uit de verspreidingatlassen blijkt dat er geen reptielen in de omgeving van het plangebied voorkomen, kan worden uitgesloten dat er reptielen voorkomen binnen het plangebied.

Het toepassen van baggerspecie zal nauwelijks negatieve effecten geven op de aanwezige vissen. De vertroebeling bij de best beschikbare technische middelen (BBT) blijft beperkt tot enkele meters boven de bodem, terwijl de meeste vissoorten de voorkeur hebben voor ondieper water langs de oevers. Voor de andere soorten is er genoeg ruimte om zich tijdens de werkzaamheden te verplaatsen naar andere delen van de plas. Geadviseerd wordt om de waterkwaliteit op zwevend stof te monitoren.

4.3 Zorgplicht en mitigerende maatregelen

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. De werkzaamheden moeten zodanig worden uitgevoerd dat de schade zo veel mogelijk beperkt wordt. Indien de werkzaamheden in of rond het broedseizoen (15 maart – 15 juli) plaatsvinden aan de randen van de plas, moet vooraf onderzocht worden of broedvogels aanwezig zijn. Broedvogels mogen dan niet verstoord worden. Ook is het mogelijk om vóór het broedseizoen het plangebied ongeschikt te maken voor broedvogels door extra verstoring (ploegen/slepen van het plangebied).

4.4 Vervolgstappen

Het aanvragen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk. Mogelijk vormt het zuidwestelijke deel tussen de Walenhoek en de Linge een landhabitat van de Kamsalamander. Met het toepassen van baggerspecie worden geen negatieve effecten op het landhabitat verwacht. Werkzaamheden op de oever kunnen wel tot negatieve effecten leiden. In dat geval dient te worden bepaald of de soort daadwerkelijk aanwezig is, zodat tijdig eventueel noodzakelijke mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden. Verder dient tijdens de uitvoering dient de zorgplicht in acht worden genomen.

5 Gebruikte literatuur

- Het storten van baggerspecie in opendepots, een kennisinventarisatie, RWS Noord-Holland.AKWA rapport 99.011 d.d. 20-07-2009.
- Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000, Hustings, F., Vergeer, J-W., 2002, KNNV Uitgeverij.

www.minInv.nl
www.natuurloket.nl
www.gelderland.nl
www.ravon.nl
www.mineli.nl

Bijlage 1

Tabel Natuurloket

Beknopt overzicht bestaande gegevens flora en fauna kilometerhok 166-436

166-436	varianter	mossen	leermossen	paardenstaarten	zoogdieren	vogels	aardbeesten	reptielen	vissen	dagvlinders	nachtschietvlinders	mitroschietvlinders	steden en bruggen	overige ongescreven	aanpakplan
Rede-Lijnscreen						3									
Plant soorten tabel 1					2										
Plant soorten tabel 2-3															
Plant vogels						17									
Net soorten bijlage II															
Net soorten bijlage IV															
Net soorten tabel 10	10				2	17 *					1	2	4		
Net soorten tabel 11	onbepaald	niet	niet	niet	slecht	slecht/vervalijk	niet	niet	niet	niet	slecht	slecht	slecht	niet	niet
Net soorten tabel 12	1990-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010	2000-2010